

Orientace

”

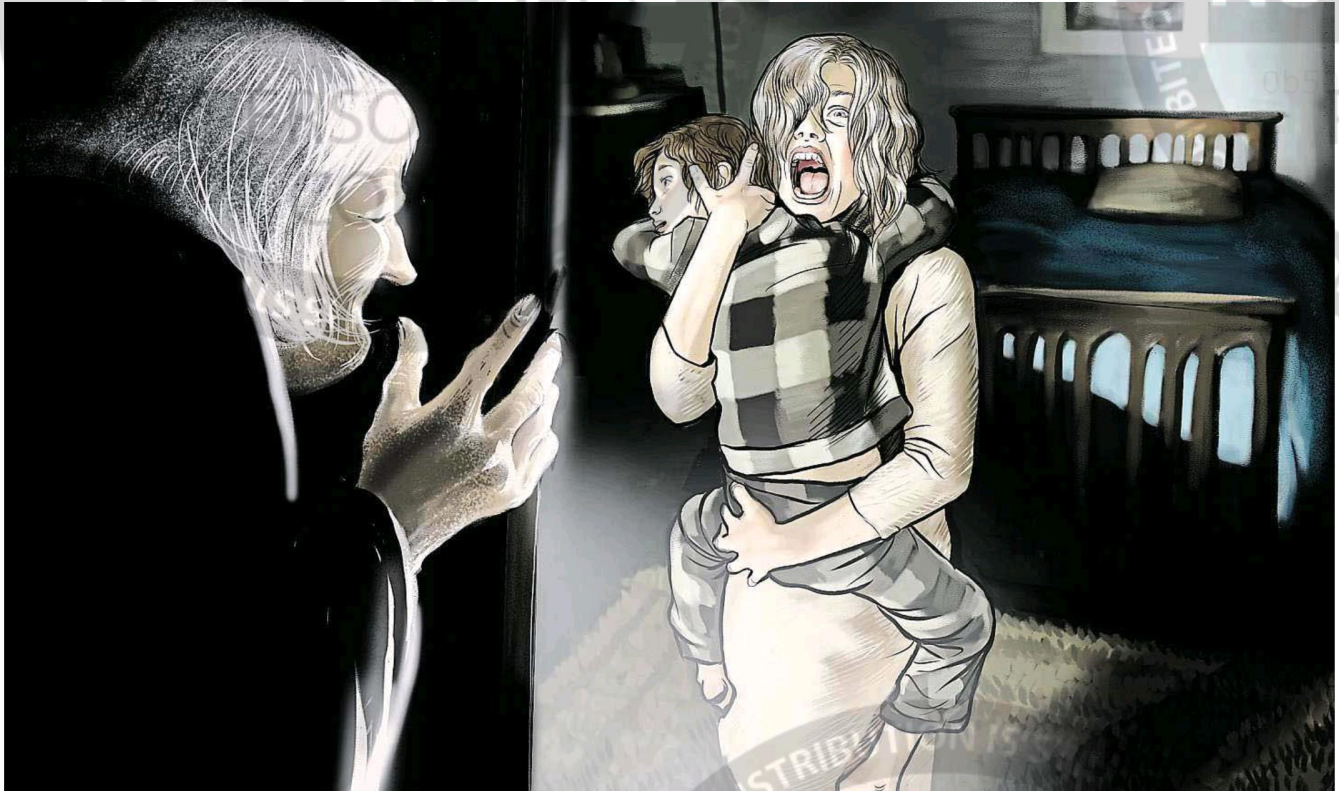
Revoluce neexistují bez těl
S německým spisovatelem Ulrichem Peltzerem
o nakládání s ideály mládeže a diktátu pragmatičnosti

”

ROZHOVOR
strana 23

SOBOTA 20. ÚNORA A NEDĚLE 21. ÚNORA 2016

LIDOVÉ NOVINY

KRESBA LELA GEISLEROVA

Když k vám přijde Barnevernet

Petiční výbor na podporu Michalákových **manipuluje českým veřejným míněním i mnohými českými politiky**

Je načase, aby se někdo z **krajanů žijících v Norsku** ozval a vysvětlil čtenářům v Česku, v jaké mediální virtuální bublině se nacházejí; mnoho Čechů totiž nyní nesmyslně nahlíží na Norsko jako na zhůvěřilou zemi, kde vládne nekontrolovatelná organizace jménem Barnevernet. Ujaly jsme se toho.

ANNA DUŠEK, LENKA GARSHOLOVÁ,
MARCELA KVĚLOVÁ, RENATA
VESELÁ, LEONA WUNDERLICHOVÁ

Dítě patří státu, nikoli rodičům. Lidé se bojí, protože obyčejné plácnutí, zakřičení na dítě, objektivní, polibek na ústa, nocleh s rodiči v jedné posteli, čokoláda ve středě, málo peněz, hluchota, víra v Boha, smutek po zesnulé babičce či jakékoli falešné udání od souseda jsou důvodem, proč k vám naběhne komando a ukradne vám dítě. A nemáte šanci své potomky více mít u sebe.

Stanoví vám schůzky dejme tomu jednou za pět let a i během nich vám zakážou na dítě pomalu promluvit. Potomci, pokud je jich více, jsou rozděleni, aby převýchova proběhla účinněji. Celý ten kolos se řídí podle učení madam Kari Killénové, které zcela popírá roli rodičů.

Biologický princip v Norsku neexistuje. Matka je tam pouze na to, aby dítě odnutila, kdo bude nevhodnější pro jeho výchovu, určuje sociálka. Stačí zacytovat z článku serveru Echo24.cz, zveřejněném letos 23. ledna: „Na první pohled Kari Killénová působí jako neškodná sympatická postará dáma, ve skutečnosti však představuje ženu, která stojí za masivním odebráním dětí v Norsku. Populární psychologka posledních třicet let určuje v zemi směr vývoje v péči o děti. Neuznává biologickou vazbu a na rozpoznání zanedbávání dětí má univerzální návod. Její texty jsou součástí vysokoškolských osnov, metodikami se řídí úředníci specializující se na sociální problematiku, mimo jiné i ti z – u nás nechalvalné – prošlého – Barnevernetu.“

A nejen to! Norsko prohrává ve Štrasburku jeden případ za druhým. Porušuje úmluvy OSN. To vše se děje kvůli tučným ziskům pěstounů, na které nejsou kladeny žádné nároky, nikdo nekontroluje, jak se u nich dítě má. Takže si berou v přepočtu svých 1 200 000 korun ročně, dítě zavoují do sklepa, a tím to pro ně končí. Čím více dětí, tím více peněz. Pěstouni přitom děti zpravidla týrají. Mnoho dětí v této „péči“ zemře. Ročně Norové odeberou z rodin až čtrnáct tisíc dětí. Lidé se v Norsku bojí o tamiích poměrech mluvit, aby o své děti nepřišli, neboť za medializací jsou testání odeslaním dětí k adopci a odebráním rodičovských práv.

Nicméně začíná se to v Norsku lepší, a to díky politickému tlaku z České re-

V Norsku momentálně žije mimo své domovy 9611 dětí ve věku 0–17 let, tedy 0,8 % této populace. Jde tedy o zemi, která v Evropě patří k těm, jež odebírají nejméně dětí.

publiky. Již dříve se lidé porůznu proti norskému teroru snažili protestovat – například sto paděšát norských osobností různých profesí podepsalo petici proti Barnevernetu; vysokoškolská profesorka upozorňuje už roky na hrozná bezpráví a informuje o půlstoleté absurdní péči o děti, kvůli nimž byly v té děsné severské zemi děti právoplatným rodičům odebrány. Ale teprve teď se věci začínají obracet k lepšímu.

Děsná země pod průměrem

Tak to je obrázek, který se Petičnímu výboru na podporu rodiny Michalákových podařilo rozšířit po českém veřejném mínění. Vynikající propagandistická práce. Dokonalá virtuální bublina, na níž se dá stavět atmosféra, které je třeba.

Skutečně nikomu nepřišlo v České republice divně, že by v 21. století, v Evropě, nadto v jejím vyspělém sever-

ním regionu, existovala země, v níž byste za jedno obyčejné plácnutí (či z jiného z výše uvedených a mnoha dalších důvodů) navždy přišli o potomka? Ze by existovala v Evropě země, kde se odehrávají vykonstruované případy v lecčems připomínající proces s Miladou Horákovou?

Začneme statistikou. V Norsku – podle zveřejněných čísel na stránkách norského statistického úřadu – je momentálně mimo své domovy celkem 9611 dětí ve věku do 17 let. Započítáme-li i mladistvé (to je v Norsku kategorie 17 až 22 let) je to celkem 14 800 dětí a mladistvých mimo své rodiny. Z toho pouze 1250 jich pobývá v institucích, 700 dětí dostalo přechodnou pěstounskou péči (několik dnů až měsíců), 2300 jich žije v domácnosti s péčí či dostávalo příspěvek na bydlení (starší děti, společné domácnosti více mladistvých). Zbyly počty, tedy 10 300 dětí a mladistvých do 22 let, se nachází v pěstounské péči. Tedy celkově 14 800 dětí mimo domov. (Vše naleznete na <http://bit.ly/1RaAr9j>.)

Nejde tedy o počet nových případů, jak předloni 21. června mylně informoval server Echo24.cz v rozhovoru s norským právníkem Mariusem Reikerasem, „ostrým kritikem tamiňho systému, který úřadům umožňuje odebrat více než deset tisíc dětí ročně jejich rodičům“, což tvrdil autor interview Vladimír Světa (Echo24.cz je zde dvakrát citováno vlastně náhodně, spoustu nepřesností, poloprávd i nesmyslů by šlo vytáhnout z řady dalších českých médií).

Z celkové počtu dětí (věk do 17 let) je to přibližně 0,8 procenta dětí. Tímto číslem se Norsko řadí mezi spodní třetinu zemí evropských států v počtu odebráných dětí. V respektovaném mezinárodním porovnání třiceti zemí dopadlo Norsko jako jedna z nejlepších zemí (zájemce statistiku nalezne na <http://bit.ly/1XAbN4B>). V Norsku je fakticky odebráno méně dětí než v České republice! – přepočteno na celkový počet dětí, aby data byla porovnatelná. V Česku nyní žije mimo svou rodinu 18 056 dětí do osmnácti let, což je asi 0,9 procenta dětí. Závěr je tedy prostý: v Norsku je odebráno méně dětí, než činí současný evropský průměr.

Absurdní zasedání?

„Děti jsou odebrány bezdůvodně či kvůli absurdním důvodům.“ Kdykoli toto o Norsku uslyšíte, požádejte o předložení závěru tamní krajské komise (neboli rozsudku civilního soudu) a o doložení dokumentace. A porovnejte s tím, kdo a co o bezdůvodnosti a absurditě říká.

Jak vlastně funguje celý systém. Barnevernet (BV) je v podstatě obyčejná sociálka. V pobočkách působí vedoucí a řadový pracovníci. Těm jsou doručovány zprávy „o znepokojení“. Povinnost hlásit mají školská zařízení i lékaři (stejně tomu je v ČR). Hlásit by je měl ovšem každý, kdo pojme podezření na jakékoli zanedbání péče o dítě či ublížení dítěti.

Pokračování na straně 20

Když k vám přijde Barnevernet

Dokončení ze strany 19

Barnevernet (BV) vždy nejprve kontaktuje rodinu, požádá o schůzku. V této fázi jsou často vysvětlena zbytečná znepokojení. Je-li to nutné, pak BV navrhne schůzku doma, rodiče jsou požádáni o svolení kontaktovat školská a lékařská zařízení. Pokud BV sledá situaci natolik vážnou, že dítě nemůže bez ohrožení zůstat v dosavadní péči rodičů, odesílá případ na projednání ke krajské komisi. Tento civilní soud pak rozhoduje o tom, zda a jakým způsobem bude s rodinou pracováno a jestli je opravdu nutné potomka odebrat.

Krajská komise má statut civilního soudu. Rozhodnutí vydává soudce a nezavislá porota složená z odborníků a ze zástupců lidu (což jsou jeden až dva lidé). Během jednání, které často trvá několik dnů, jsou přítomni rodiče, jejich právníci, právník BV, jedna až dvě osoby s patřičnou odborností (většinou to bývá psycholog), dále pak mluvčí dítěte (interpretuje vyjádření dítěte), pracovník BV. Jsou předvoláváni svědci – učitelé, lékaři, přátelé rodiny a podobně. Více než 80 procent pomoci Barnevernetu se odehrává v rodině (finanční pomoc, zajištění místa ve škole, kurzy atd.).

Odvolání proti rozsudku je možné podat do měsíce. Tim se případ přesouvá k normálnímu soudu. A rovněž proti jeho rozhodnutí je možné se odvolat – postupně až k nejvyššímu soudu. Závěry krajských komisí bývají precizní, zpracované lépe než verdikty vydávané v obdobných případech v ČR.

Jinou možností je aktuální odebrání dítěte; rozhodnutí leží na vedoucím příslušného Barnevernetu. To se děje vždy a pouze tehdy, pokud je podezření na vážné a okamžité ohrožení života dítěte. Takový zásah musí být potvrzen soudcem do osmačtyřiceti hodin. I po tomto odebrání zasedá krajská komise a projednává případ stylem popsaným výše. Tedy žádné vykonstruované procesy. Žádné odebrání bez důvodů. Ano, některé důvody znějí absurdně, jsou-li vytrženy z kontextu. Nicméně víme, že například v onom českém případě rodiny Michalákových je v závěru krajské komise uvedeno deset důvodů. Jeden možná může být absurdní. Ale všech deset určitě ne – mechanismus posuzování a prostě vylučuje.

Galerie zavádějících vět

„Rodiče ovšem nebyli odsouzeni – nic se neprokázalo.“ Tak zní další z vět, jimiž se ilustrují neúnosné norské poměry. Ale pohledme na věci principiálně a fakticky. Trestní soud projednává relevantnost obvinění z trestného činu, například tedy z ublížení na zdraví. To se nemusí prokázat. Kdežto civilní soud projednává, zda prostředím v rodině je pro dítě ohrožení na životě či zdravém vývoji. Tudiž skutková podstata trestného činu nemusí být naplněna, avšak okolnosti v rodině mohou být pro dítě ohrožující – jestliže v nich nadále beze změny setrvá.

Jiná obilgátní věta varující před severským terorem zní: „Norové nerespektují biologický princip.“ Nesmysl. Norové nepopírají biologický princip! Barnevernet ani jeho pracovníci se neřídí naukou podle pana Killenové. Stačí se podívat do osnov a do doporučené literatury či se zeptat přímo pracovníků BV. Čerpají z nových zdrojů a poznatků, hojně využívají nové, často zahraniční zdroje (ostatně velmi dobře znalost angličtiny je v Norsku naprostou samozřejmostí). Biologický princip je hlavní a stěžejní princip norského zákona o dítěti. Na školách i v následných kurzech Barnevernetu je právě biologický princip tím nejdůležitějším. Pracovníci BV dobře vědí, že i když je pro dítě domácí prostředí mírně horší, je pro něj prospěšnější v rodině zůstat a s rodinou pracovat. Snad i to je důvodem pro nízký počet odebrání dětí v Norsku. Upřednostňována je práce v rodině. A to i v širším rodinném okruhu. Statistiky říkají, že 23,5 procenta dětí je umístěno u příbuzných, takže omlánila věta „blízká rodina nemá šanci“ není pravdivá (zdroj: <http://bit.ly/1T5T4Sc>).

Jiné frekventované zakladání zní: „Už nikdy své dítě neuvideš.“ Jenže ředitel Úřadu pro mezinárodní právní ochranu dětí (UMPOD) Zdeněk Kapráň zmínil v loňském interview pro týdeník *Reflex*, že jeho úřad pracoval i na jiném

Z demonstrace proti Barnevernetu v Praze 16. ledna 2016 FÓTO MAIRA - MICHAL SVAČEK

případu českých občanů v Norsku – a Barnevernet děti rodině vrátil. Slovesná doba tétož úřadu (Centrum pro mezinárodní právní ochranu dětí) má rovněž informace, že dítě bylo slovensko-norskému páru vráceno. Tedy: Barnevernet potomky vrací, pokud se situace v rodině změnila k lepšímu a spolupráce s ním je možná.

A nyní zřejmě vůbec nejdůležitější zavádějící věta: „Lidé v Norsku se bojí o případech mluit.“ Mimořádně důležitá proto, že na ní lze dovodit, jak vůbec mohla norská mediální bublina v České republice vzniknout. V Praze – a dá se říct, že nejspíš i jinde ve východní Evropě – s Barnevernetem se potýkající rodiče vyhledávají a podepisují se petice, aniž by kohokoli zajímala dokumentace. V Norsku, má-li rodič pocit krivdy a chce-li publikovat svůj příběh, je zvykem, že žurnalisté předloží rozsudek a úplnou dokumentaci. Žurnalista ze seriózního média totiž nezveřejní článek o tom, že děti byly odebrány třeba proto, že rodiče byli silně věřící, ale proto, že maminka dítě plačila po zadku, protože tamní novináři věděli, že tohle nemůže být pravda, respektive že to nikdy nemůže být pravda čláku. Novinář v Norsku tedy zveřejní verzi rodičů, ale také závazná fakta z dokumentace (samozřejmě beze jmen či jiných identifikací prvků). Vznikne přehledný materiál, který publikuje umožní, aby si učinilo o případu obrázek samo.

Statistiky dostupné na stránkách Evropského soudu pro lidská práva vypracují znelý refrén o tom, že „Norsko ve Štrasburku prohlašuje“. Soubor, který naleznete na stránkách německé instituce (<http://bit.ly/1QMAZ7w>), shrnuje výsledky soudních sporů za pětadesát let. Na Norsko bylo za tu dobu celkově podáno 40 žalob, z toho 28 případů bylo shledáno opodstatněných, to znamená, že soud nalezl v původních rozhodnutích v dané věci pochybení; v kolonci Právo na soukromí a rodinný život bylo za tu dobu shledáno opodstatněnými celkem sedm norských případů. Na ČR bylo podáno 238 žalob, z toho 183 shledáno opodstatněných; v kolonci Právo na soukromí a rodinný život to bylo 19 případů. Takže říci, že Norsko ve Štrasburku prohlašuje, je hodně velké zjednodušení. Proti Barnevernetu bývá dáván za příklad vlastně jeden jediný známý případ (jde o kauzu z roku 1996 zvanou Johansen vs. Norway).

Pěstouni mají podprůměrnou mzdu

Obdobnou korekci zasluhují tvrzení, že pěstouni vydělávají v Norsku nehorázněně sumy, děti týrají a nestarají se o ně a že pěstounství může provozovat téměř každý. Takže: pokud oba dva pěstouni mají svoji běžnou práci, pobírají „plat“ zhruba 7000 norských korun (NOK) měsíčně, kterýžto příjem musejí zdánit, a také dostávají příspěvek na náklady ve výši 5500 NOK, které už nedadí. Pokud musíte kvůli náročnosti péče o dítě zanechat svého povolání, přísluší vám náhrada mzdy ve výši 400 000 NOK ročně, přičemž tuto náhradu zda-

níte – a daně jsou v Norsku vysoké – pětatřicet procent. Možná těch čtyřicet sta tisíc ročně – při stávajícím kurzu, že jediná norská koruna rovná se asi 2,81 české koruny – vypadá horentně, ovšem to pouze z České republiky. V Norsku jde o běžnou mzdu, dokonce lehce podprůměrnou.

Zustat si představit, že si ke svým dětem tomu dvěma dětem vezmete jedno navíc; problémové samozřejmě – často se jedná o potomky narkomanů,

Množství týraných a utýraných dětí je v Česku do nebe volající.

Za posledních pět let jich bylo 128. V pomloutaném

a ostouzeném

Norsku za stejnou dobu 15.

”

o děti, jež zažily týrání či zneužívání. Mnoho lidí nad tím nepřemýšlí, ale starat se o tyto děti je řehole. Pěstouni je v Norsku permanentní nedostatek. Procházejí kurzem, Barnevernet k nim může kdykoli přijít na kontrolu. Po tomto kurzu jsou přibližně pouze tři rodiny z deseti shledány vhodnými k takové službě. I po umístění dítěte je rodina dále sledována, je pracováno s dítětem i s pěstouny. Tato fáze péče má mnoho problémů, na které je v Norsku běžně poukáváno. Avšak žádná mafie v tom není. Jednoduše lze říci, a platí to samozřejmě nejen v Norsku, že pokud dítě nemůže setrvat ve své biologické rodině, je rodina náhradní vždy výrazně lepším řešením než ústavní péče.

Zametete si před svým prahem

Mnozí občané v Česku zřejmě podlehli dojmům, že kritika z Prahy pomáhá v Norsku medializovat problémy Barnevernetu a přispívá k humanizaci tamějších poměrů.

Skutečnost je následující. Norsko je v mnohém jiné než Česko. Jedna z velmi odlišných věcí například je, že v Norsku jsou občané zvyklí vyjadřovat se k veřejnému dění. Nenadávají u piva, naopak – jednáji aktivně. Účastní se projednávání rozpočtu obcí, chodí na zasedání města, když se jedná o snížení počtu lůžek v nemocnici či o sloučení tříd ve školách. Jsou zvyklí diskutovat, posílají vyjádření a komentáře médiím. Politici zase mají ve zvyku naslouchat hlasu lidu. Ne že by z toho byli vysloveně nadšení, ale funguje to tady tak. Norští občané se vyjadřují běžně k problémům společnosti – včetně Barnevernetu. A ten bývá kritizován, to nikdo nepopírá; někdy ze zasahující moc pozdě, jindy že příliš brzy, že děti nemají dostatečnou psychologickou pomoc, že souzené bývají rozdělovány (což je někdy litosováváno možnostmi pěstouny), že jsou úředníci k rodičům příliš tvrdí, že jsou některé děti často přemísťovány a podobně.

I odborná norská veřejnost kritizuje činnost Barnevernetu – viz oněch výše zmíněných sto padesát odborníků. Kritika však nic nerikala o kradení dětí. Realně: jde na jedné straně o kritiku pozdních zásahů, kdy děti a rodiny musejí zbytečně dlouho trpět, i když už se ví, že pomoc potřebují. To úzce souvisí s nedostatkem pracovníků v některých částech Norska. Na druhé straně jde o nedostatečnou přehlednost systému pomoci, kdy se zejména rodiče ze slabších sociálních poměrů a rodiče, kteří nemluví norský, nedozvídají o všech svých právech a možnostech. Odborníci rovněž poukazují na nedostatek kvalifikovaných znalců, což má za následek, že se každý s každým zná a lze tedy vzněst pochybnosti o naprosté nezávislosti úsudků. O probléměch se ví, přičemž, diskutuje, probíhá průběžná náprava. Nic, co by Norsko nezvládlo samo, bez pomoci České republiky.

Spíše bychom uvítaly, kdyby se čeští odborníci a politici zasadili o zlepšení fungování české sociálky. Situace ČR je v tomto kritická: existence kojenečských ústavů, vysoké počty dětí v ústavní péči; množství týraných a utýraných dětí v Česku do nebe volající (CR 128 utýraných dětí, Norsko 15 – to říkáji souhrnná data za pět let). To, že polovina týraných

a zneužívaných dětí zažije v Česku takovou trýzeň opakovaně, jak vyšlo nyní najevo ze statistik mapujících roky 2013 a 2014, je z norského pohledu nepochopitelné. Neměli by se pražští politici začít vnovat problémům doma a norské přechodě Oslu? Možná by pak na ty české zbylo více času.

Od statistik a popisu rozhodovacích procesů přejdeme teď, v závěru textu, k osobním poznatkům nás, které jsme pod tímto textem podepsali.

Od komunity neslyšících máme potvrzeno, že Barnevernet neřeší a nesleduje, zda jsou schopni vychovávat své děti, natož aby jim je odebrali.

Od široké komunity krajanů zde v Norsku máme potvrzeno, že se nikomu nic zlého nejděje. Pokud se nějaký případ udal, pak se vždy ukázalo, že dotyčná rodina měla problém se zákonem nebo že prostě dani rodiče odut utekli preventivně, kvůli hrůze, kterou v nich vyvolala představa mediální kampaně.

Jistě, i v Norsku jsou mnozí, kdo věří konspiracím. Samozřejmě, vyskytují se případy, kdy sociálka pochybila. A česká sociálka nechybje.

Manipulace napříč kontinenty

A přece ještě jednu, tu nejnovější kapitolu zmiňme, i když se přímo netýká rodiny Michalákových, nicméně právě i jejich případ bývá při té příležitosti často zmiňován.

V řadě míst Evropy i v USA se minulý a tento měsíc konaly veřejné protesty proto aktivitám Barnevernetu a na podporu rodiny Bodnariuových. Petici podepsalo již více než padesát tisíc lidí, protestních akcí na podporu rodiny se zúčastnilo více než šedesát tisíc lidí. (Marius Bodnariu pochází z Rumunska, jeho manželka Ruth z Norska, kde nyní žijí a mají spolu pět dětí. „Křesťanské rodině manželky Mariuse a Ruth Bodnariu, hlásícím se k letniční větví evangelikálního křesťanství, bylo Barnevernetem odebráno jejich pět dětí. Hlavním důvodem měla být podle části dokumentů, které se rodičům podarilo získat, údajná „náboženská intolerance.“ píše například Tomáš Zdechovský, poslanec Evropského parlamentu za KDU-ČSL, v textu nazvaném Hruštrašnické odebrání pěti dětí kvůli křesťanské výchově, který publikoval text 13. ledna na serveru *Christnet.cz – pozn. red.*)

Tisíce lidí uvěřily mediálně šířeným tvrzením, i když byli odebrány pro viru v Boha – ve škole údajně přišli o Bohu hovořily. Advokát norské policie Sissel Kleven vyločil spojitost případu s vírou. Rodiče byli obviněni z násilí v rodině. Pokud budou odsouzeni, hrozí jim až šest let vězení (http://bit.ly/1oI16W).

Je zajímavé, že rodina Bodnariuových se neobrátila na svou norskou letniční církev, která přitom čítá nějakých čtyřicet tisíc členů. Její představitelé se tomu podívali; k případu zaujali neutrální stanovisko a vydali prohlášení, že jejich církev není v Norsku diskriminována. Takže: kvůli jednostranné informační kampani založené na sděleních obviněných rodičů protestují po světě lidé rozhodně nad tím, že v Norsku jsou odebrány děti za víru v Boha...

Redakce požádala autor, aby několika slovy nastínil osobní motivy, které je vedly k sepsání textu.

Anna Dušek je speciální pedagožka. V Norsku žije osm let. „Vadí mi úmyslné šíření polopravdy o Norsku, které se poslední dobou v médiích vyskytují.“

Lenka Garsholová je vysokookolská pedagožka a výzkumnice. V Norsku žije osm let. „Šíření klamstev a strachu má citelný dopad na rodinu Čechů a Slováků žijících v Norsku ať na širšou rodinu, kterou zanechali v domovinu. Proti klamstvam sa treba ozvat.“

Marcela Křiváková je středookolská učitelka. V Norsku žije sedm let. „Měla jsem potřebu vyjádřit některá nepravdivá tvrzení o Norsku a přinést pohled z druhé strany.“

Renata Veselá je farmaceutka. V Norsku žije tři a půl roku. „K napsání textu mě vedla touha vysvětlit, jaké poměry skutečně vládou v Norsku, abych učinila rodinu i známé, kteří o nás na základě živých a zavádějících informací mají obavy.“

Leona Wunderlichová je chemička – procesní inženýrka. V Norsku žije dva roky. „Jakožto vědec jsem zvyklá pracovat s daty a relevantními zdroji. Je zcela evidentní, že tyto informace v českých médiích ústávají. Tento nedostatek relevantních dat vedl k možnosti vytvořit zcela chybný mediální obraz. Věřím, že fakta uvedená v článku pomohou mnoha čtenářům udelat si reálnější představu o Norsku a jeho systému péče o děti.“